

Høring af restaureringsprojekt i Brende Å

Assens Kommune har den 8. juli 2021 opstartet et restaureringsprojekt efter vandløbsloven¹, i for at optimere gydeforholdene for ørreder i Brende Å, vest for Aarup by.

Assens Kommune påtænker at træffe følgende afgørelse, som hermed sendes i 8 ugers høring fra den 12. juli 2021:

Godkendelse af restaurering i Brende Å til forbedring af gydemulighederne for ørreder, samt sikring af flere skjulesteder på strækningen fra st. 13.300 m til st. 14.550 m.

Grundlaget for sagen er et notat udarbejdet af Envidan fra 2018 i Brende Å og Søndergårde Bæk.

Tilladelsen forventes meddelt efter Bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering m.v.² §§ 22 til 28 og Vandløbslovens § 37 til restaurering af vandløb.

Denne høring sendes direkte til lodsejeren, og skal i den forbindelse betragtes som partshøring efter Forvaltningsloven³.

¹ **LBK nr 1217 af 25/11/2019**

² **BEK nr 834 af 27/06/2016**

³ **LBK nr 433 af 22/04/2014**

Formål

Formålet med dette projekt er at forbedre gydemulighederne for ørreder i Brende Å fra st. 14.550 m til st. 13.300 m. ved at løsne eksisterende gydegrus og supplere med nyt hvor der er behov, samt sikre bedre skjul gennem udlægning af sten.

Fig. 1. Oversigtskort med projektstrækning.

Denne høring vedrører alene vandløbsloven, i forbindelse med den endelige afgørelse forventes det, at der også gives dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Projektets parter

Ansøger:

- Assens Kommune der er bygherre på projektet.

Lodsejer

- Af matriklerne 57a og 57c Ørsted By, Kerte, samt 3 d Skydebjerg By, Aarup, der er én lodsejer på projektstrækningen.

Ovenstående lodsejer har givet tilladelse til projektet.

Beskrivelse af vandløbet

Brende Å begynder som åbent vandløb nordvest for Tommerup Stationsby, herfra løber vandløbet mod vest til sit udløb i Lillebælt ved Bredning Huse. Det åbne vandløb har en samlet længde på ca. 27,6 km, og er dermed det længste vandløb på Vestfy.

Inden sit udløb passerer vandløbet Brende Mølle hvor der i 1990 blev lavet en fisketrappe. Mølledriften er nedlagt, men bygningerne er bevaret.

Brende Å løber på lange strækninger i sin naturlige ådal og er omgivet af ekstensivt drevne områder.

Nedstrøms Bred by har vandløbet en lang strækning med et fald på omkring 4 ‰, hvilket er ret enestående for så stort et vandløb. Strækningen som dette projekt omhandler har allerede nu god fysisk variation og burde indeholde en stor bestand af ørreder.

Som det er beskrevet i notatet fra Envidan, findes der i forvejen flere gydebanks på strækningen, hvoraf mange dog ikke benyttes til gydning i deres nuværende tilstand. En mulig forklaring på at gydebanksene ikke er i brug kan være, at en del af dem er kittet hårdt sammen af sand og andre materialer.

På DTU's ørredkort ses det at tilstanden for ørreder er moderat nedstrøms Bred By, der er fanget 101 stykker yngel på en strækning af 100 m, hvilket svarer til 23 stk. yngle pr. 100 m², målet er mere end 250 stykker yngel pr. 100 m, det bør denne strækning have mulighed for at opfylde.

Undervejs modtager vandløbet vand fra flere tilløb, blandt andet Søndergårde Bæk der også behandles i Envidans notat.

Vandløbet er omfattet af § 3, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven⁴, et projekt kræver derfor tilladelse efter Naturbeskyttelsesloven.

Beskrivelse af projektet.

Hele projektbeskrivelsen kan læses i Envidans notat, herunder følger den overordnede projektbeskrivelse for projektområdet fra str. 14.550 til 13.300 m.

På strækningen fra st. 14.550 til 14.000 m er der som beskrevet i forvejen flere gydebanks, disse er dog ikke aktive da de er kittet sammen af sand og andre materialer. Med projektet reaktiveres disse gydebanks. Det gøres ved at gennemgrave gydebanksene uden at fjerne stenmaterialet fra vandløbet, samt at supplere med nyt gydegrus hvor det måtte være nødvendigt. Gydegrusets der benyttes til supplerings består af 75 % nøddesten og 25 % singels.

Gennemgravningen af de eksisterende gydebanks startes længst opstrøms og fortsættes nedstrøms gennem projektområdet. Idéen er at holde sandet der skylles ud af gydebanksene foran de løsnede gydebanks, og på den måde skubbe det foran maskinen med hjælp fra vandløbet. Alternativt benyttes en spulepumpe og sandet spules ud af gydegruset.

Det betyder også at der skal findes et egnet sted hvor sandet samles og kan graves op efter gydebanksene er løsnet.

Endeligt udlægges der skjulesten eventuelt træstammer langs vandløbets kant for at skabe bedre skjul, samt flere levesteder for vandløbets øvrige smådyr.

Det forventes at der på strækningen skal benyttes 35 m³ gydegrus (følgende stenblanding 75 % 16 – 32 mm og 25 % 32 – 64 mm) og 12 m³ skjulesten i forskellige størrelser, og op til 5 træstammer.

Kommunens bemærkninger

Løsning af gydebanks vil i sig selv ikke have en påvirkning af vandstanden i vandløbet, supplerings af de eksisterende gydebanks vil betyde en lokal vandstandsforøgelse lige om gydebanksene.

Stigningen i vandstanden er lokal på grund af det store fald der er i vandløbet.

Assens Kommune ventes at meddele tilladelse til det ansøgte projekt.

Vurderingen bygger på, at afvandingen i området generelt ikke forringes, samtidig med at gyde og levesteder for ørreder og smådyr i området forbedres. Dermed opfyldes vandløbslovens §1.

⁴ LBK nr. 240 af 13/03/2019

Myndighedskrav

Realiseringen af projektet forudsætter godkendelse efter vandløbslovens §37 om restaurering af vandløb. Assens Kommune forventer at godkende projektet på følgende vilkår:

Ansøger og bygherre er ansvarlig for, at de følgende vilkår til projektet overholdes:

1. At projektet udføres som ansøgt og beskrevet i ansøgningen, og Envidans notat.
2. At anlægsarbejdet ikke medfører materialeflugt eller anden forurening, der kan skade dræn og vandløb nedstrøms projektområdet.
3. At der ikke udlægges gydebanks så det kan give opstuvning i eventuelle dræn der har udløb i vandløbet.
4. Tilladelsen bortfalder hvis den ikke er udnyttet indenfor 3 år.

Lovgrundlag

Afgørelsen er truffet med hjemmel i:

- Lov om vandløb (vandløbsloven) (LBK nr. 1217 af 25.11.2019)
 - § 37
- Bekendtgørelse om vandløbsregulering og –restaurering m.v. (Bek. 834 af 27.06.2016)
 - § 22 - 28

Øvrig lovgivning

Assens Kommune skal jf. § 21, stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (miljøvurderingsloven) (LBK 1225 af 25.10.2018) foretage en screening af reguleringsprojektet, som vurderes af Assens Kommunes Planafdeling.

Regulering af vandløb er omfattet af bilag 2, punkt 10f.

Projektets økonomi

Assens Kommune er bygherre på projektet og afholder udgifterne i forbindelse med projektet. udgiften forventes at være omkring 50.000 kr.

Tidsplan for projektet

Projektet sendes i 8 ugers høring i starten fra mandag den 12. juli 2021, jf. kap. 7 i bekendtgørelse om Vandløbsregulering og – restaurering m.v.

Afhængigt af indkomne høringssvar forventes projektet godkendt i september 2021 med efterfølgende 4 ugers klageperiode, og kan umiddelbart herefter realiseres.

Fortidsminder

I henhold til bestemmelserne i museumslovens § 27 skal anlægsarbejdet standses, hvis der under jordarbejdet findes spor af fortidsminder og Odense Bys Museer informeres herom.

Aktindsigt

Der gøres opmærksom på retten til aktindsigt, jævnfør Forvaltningslovens⁵ § 9, stk. 1 (LBK nr. 433 af 22.04.2014).

Høring

Restaureringsprojektet sendes hermed i offentlig høring i 8 uger. Høringsberettigede er adressaten for afgørelsen samt enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen samt klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer. Efter høringen vurderer kommunen, om projektet skal fremmes og der kan meddeles godkendelse efter vandløbsloven.

Høringssvar skal være modtaget af Assens Kommune senest den **6. september 2021**

Sags id. 21/13102 bedes anvendt ved alle henvendelser.

Høringssvar indsendes skriftligt til Assens Kommune, Miljø og Natur, Rådhus Allé 5, 5610 Assens, eller til mail: assens@assens.dk

Reguleringsprojektet offentliggøres på Assens Kommunes høringsportal på: <http://www.assens.dk/>

Du er også velkommen til at kontakte undertegnede, hvis du har spørgsmål til projektet.

Klagevejledning

Der medsendes ikke klagevejledning da dette er en høring, klagevejledningen medsendes den endelige afgørelse.

Venlig hilsen

Søren Bay
Biolog
Assens Kommune
sobay@assens.dk

Bilag

- Projektforlag fra Envida

⁵ Bekendtgørelse nr. 433 af 22.04.2014 af forvaltningsloven

Kopi sendt til:

Lodsejere

Myndigheder og foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Assens, e-mail: dnassenssager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Vandområdedistrikt 9, e-mail: fyn@sportsfiskerforbundet.dk
- Naturstyrelsen, ode@nst.dk
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Fiskeridirektoratet), e-mail: mail@fiskeristyrelsen.dk
- Odense Bys Museer, e-mail: museum@odense.dk
- Dansk botanisk forening Fyn, e-mail: toni.reese.naesborg@gmail.com
- Dansk Ornitologisk forening, e-mail: natur@dof.dk
- DOF-fyn, e-mail: assens@dof.dk